

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Ændringer i Grundlovens Afsnit IV. samt §§ 24, 53 og 95.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1959).

Formanden: Under denne Sag kan ogsaa den følgende Sag paa Dagsordenen omtales.

Sagen sattes til Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Rode): At en Revision af Forfatningen er nødvendig, anerkendes nu af alle. Forfatningsspørgsmaalet har længe hvilet som en bunden Kraft under den politiske Overflade, men Begivenhederne, Udviklingen har medført, at denne Kraft nu synes udløst. Fra alle Sider, fra alle Grupper her i Tinget og fra alle de Stemmer, man hører udenfor Tinget, lyder der Samstemning om Nødvendigheden af at optage en Drøftelse af vor nuværende Forfatning og komme til en Ændring deri. Jeg tror ogsaa, at der i Virkeligheden er en overvejende Samstemning om, at denne Drøftelse maa omfatte hele Repræsentationssystemet, saaledes forstaaet, at det er Grundlovens Afsnit IV, det, der omfatter Bestemmelserne om Valgretten, og det, der omfatter Bestemmelserne om Rigsdagens Sammensætning, der samtidig maa drøftes. Dette anerkendes fra Højres Side, naar Højre nemlig for sin Deltagelse i Drøftelsen af disse Bestemmelser rejser Kravet om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse ved Folketingsvalgene, og naar de indrømme, at derigennem vil nødvendigvis Spørgsmaalet om Landstingets Sammensætning samtidig komme paa Dagsordenen. Det indrømmes ogsaa fra anden Side. Kun fra en enkelt Side synes der at gøre sig en modsat Opfattelse gældende. Det er det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), som har ment, at man kunde begrænse en Forhandling om Forfatningen til Grundlovens §§ 30 og 32, Reglerne om Valgretten til Folketinget og om Folketingets Medlemsantal.

Naar det ærede Medlem fra Ringkøbing indtager dette Stæde, tror jeg, det er et Vidnesbyrd om, at hans gamle taktiske Skarpsyn er ved at svigte ham. Jeg tror, at han her ser fejl; jeg tror, det vil vise sig, at man umuligt kan sætte en Grundlovsforandring, der optager et saa omfattende

Spørgsmaal som Valgretten til Folketinget, til Forhandling uden ogsaa og samtidig at komme ind paa det andet store brændende Spørgsmaal, Spørgsmaalet om Landstingets Sammensætning.

Vort Forslag blev indbragt ved Samlingens Begyndelse, fordi vi ønskede at give et Grundlag, hvorpaa denne Drøftelse kunde finde Sted. Vort Forslag er udarbejdet ved det private Initiativ, og jeg skal ikke benægte Muligheden af, at de Mangler, som det private Initiativ altid har ved Lovgivningsvirksomhed, ogsaa kunne have gjort sig gældende her. Naar der ved Udarbejdelsen af et Lovgivningsarbejde ikke er til Raadighed Administrationens mange Hundrede aarvaagne og ved stadigt Arbejde skærpede Øjne, kan der selvfølgelig let paa Enkeltheder indsnige sig en eller anden Fejltagelse, men hvis der er saadanne mindre Mangler i vort Forslag, haaber jeg, at Tinget bærer over dermed.

Vort Forslag er en Udformning af et Par ganske enkelte og bestemte Principper, og det bygger for et Hovedpunkts Vedkommende paa Juni-Grundlovens Regler. Først og fremmest gaar det ud paa Valgrettens Udvidelse. Det foreslaar en Nedsættelse af Valgretsaldere. Vor Valgretsaldere er den højeste i Europa. Der har længe været en Bevægelse herhjemme, som har samlet sig i Foreningen „De unges Valgret“, hvis Bestræbelse gaar ud paa ogsaa at faa den yngre Slægt med ind i det politiske Arbejde. Vi have tilladt os at anbefale en Valgretsaldere, der falder sammen med Fuldmyndighedsaldere. Endvidere foreslaas Valgretten udvidet til Kvinderne. Kvindernes Deltagelse i det kommunale Liv har gjort det naturligt, at deres Deltagelse i det politiske Liv ogsaa sættes paa Dagsordenen; fra alle Sider erkendes det, at det er umuligt at holde dem udenfor, og fra de flestes Side erkendes det, at det vil være en stor Fordel, at de træde ind i det offentlige Liv. Endvidere foreslaas det at udvide Valgretten til dem, der hidtil ikke have kunnet stemme, fordi de have været fraværende fra Valgstedet. Først og fremmest tænkes selvfølgelig her paa de søfarende, der hidtil aldrig have kunnet udøve deres Valgret. Jeg ved, at man har forsøgt at løse Spørgsmaalet udenfor Grundloven ved Ændringer af Valgloven, men det vil til alle Tider vistnok blive meget tvivlsomt, om dette lader sig gøre. Gaar man til en Grundlovsforandring, bør det i alt Fald udtrykkelig fastslaas, at Fraværelse fra Valgstedet paa den Maade, som gælder om de søfarende,